

[A. Lyng.]

kost, delvis underernæring af størstedelen af samfundet i Grønland. Derfor er radioen vort håb; ledet på den rigtige måde er den den bedste kulturspredere i et land som Grønland, hvor man på grund af den spredte bebyggelse lever meget isoleret. Der er mange andre kulturelle spørgsmål, som man ikke kan fremdrage i dag, men som vi eventuelt kan drøfte senere enten her i folketinget eller i Grønlandsudvalget.

Til det vigtige område, som udgøres af sundhedsforholdene, er der i år budgetteret et meget stort beløb; forklaringen er, som vi alle ved, at vi i Grønland stadigvæk står langt tilbage i sundhedsmæssig henseende. Vi befinder os stadig på et udviklingsstadium, som andre danske landsdele har overstået, med stor sygelighed og dødelighed, begge dele forhold, der bunder i fattigdom og lavt kulturelt stade, således som man har kendt det hernede for mange år siden. Yderligere er vi vanskeligt stillet i Grønland, fordi vi af klimatiske årsager er tilbøjelige til at bygge for små, let opvarmelige huse, hvori smittefarlige syge stoves sammen med raske. Den største post vedrørende sundhedsvæsenet er de beløb, der ønskes anvendt til sanatorierne og de store årlige overførelser af grønlandske patienter til danske sanatorier. Vi fra Grønland vil på de syge familiers vegne sige hjertelig tak for den storstilede hjælp, der er ydet både fra statens og de privates side, navnlig fra kongens og dronningens fonds, og vi takker for den hjælp, der foreslås ydet i år for at tage kampen op med Grønlands gamle fjende, tuberkulosen, der har berøvet Grønland en stor del af dets bedste kræfter og derved hemmet hele udviklingen.

Det er imidlertid ikke nok, at kampen føres direkte; lige så meget betyder det, at den føres indirekte gennem et almindeligt oplysningsarbejde og gennem økonomiske og bolig-mæssige forbedringer. Derfor vil jeg gerne her benytte lejligheden til at udtale en tak for den storslåede boligstøttelovgivning, der er kommet i år, og som i det kommende

finansår repræsenterer 6 mill. kr. Det er en lovgivning, der nok skal sætte mærkbare spor i de kommende år. Her vil jeg dog indskyde, at så længe den store, jævne befolkning ikke får bedre økonomiske kår, vil kampen foregå for halv kraft. Her drejer det sig nemlig om et arbejde, det vil tage mange år at udføre, ikke alene fordi det tager tid at foretage økonomisk og kulturel opbygning, men også fordi man i et land som Grønland har yderst vanskelige arbejdsforhold, nemlig klimatiske og geografiske vanskeligheder næsten uden sidestykke i verden, i et arktisk, tyndt befolket land. Dette bør vi huske, når vi lejlighedsvis hører om temmelig hård kritik af det danske styre i Grønland. Jeg vil derfor gerne benytte lejligheden til at udtale vor uforbeholdne anerkendelse af Grønlandsdepartementets arbejde. Grønlandsdepartementet arbejder så energisk, at det beskyldes for at forcere udviklingen i Grønland; jeg synes, dette er en påstand, der kun tjener som ros til det nuværende styre.

Det er imponerende, som der arbejdes for tiden for Grønland og i Grønland, idet man søger at indhente, hvad tidligere tider har forsømt og udsat. Herom vidner også de rekordbeløb, der foreligger i Grønlands budget i år.

Jeg vil imidlertid gerne fremkomme med et ønske om i højere grad end hidtil at inddrage grønlænderne i arbejdet med nyordningen. Hermed tænker jeg specielt på bygge- og anlægsvirksomheden. Jeg anmoder om, at man søger at effektivisere uddannelsen af unge grønlændere til håndværk og andre fag, så at de kan inddrages i nyordningens anlægsvirksomhed, og så vi efterhånden kan formindske de store årlige forskydninger af arbejdskraft fra Danmark. Jeg vil bede om, at man udviser varsomhed med hensyn til brugen af ufaglært arbejdskraft, så længe der findes så mange ledige grønlændere på visse steder i Grønland. Det er dog ikke udelukkende af økonomiske grunde, jeg siger det; vi vil naturligvis gerne have vor andel af det store beløb, der årligt